

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
“Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України”

1. Мета

Проект постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України” (далі – проект акта) розроблено з метою врегулювання питання плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору) шляхом запровадження єдиних засад визначення розмірів адміністративного збору за надання адміністративних послуг.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблено на виконання підпункту 6 пункту 1 Указу Президента України № 647/2019 “Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг”, яким передбачено Кабінету Міністрів України забезпечити врегулювання питання плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору) шляхом запровадження єдиних засад визначення розмірів адміністративного збору за надання адміністративних послуг, порядку його сплати та використання.

Зокрема, підпунктом 1 пункту 40 Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 р. № 497-р, передбачено актуалізацію актів законодавства щодо порядку та методики розрахунку розміру плати за надання адміністративної послуги (адміністративного збору) до 1 грудня 2021 року.

На сьогоднішній день значна кількість адміністративних послуг мають настільки низькі розміри адміністративного збору (наприклад, адміністративний збір за реєстрацію шлюбу становить 0,85 грн), які є навіть нижчими за витрати на сплату комісійної винагороди за банківські послуги при справлянні такого збору.

Водночас, поширеною також є практика встановлення або перегляду адміністративних зборів без належних обґрунтувань такої вартості, що негативно сприймається суспільством.

Недоотримання коштів суб'єктами надання адміністративних послуг впливає на їх стійкість та якість надання відповідних послуг та спричиняє недостатність ресурсів для забезпечення організації надання адміністративних послуг, оскільки значна кількість послуг визначені законами як безоплатні для суб'єктів звернення або розміри адміністративного збору є нижчими за витрати на надання відповідних послуг.

ДОКУМЕНТ СЕД МІНЦИФРА АСКОД

Підписувач Федоров Михайло Альбертович
Сертифікат 4FD4BFDE9E1BAF3A04000000583C0000A97F0000
Дійсний з 14.06.2021 13:46:07 по 14.06.2021 13:46:07

1/04-1-8318 від 28.07.2021

Наразі відсутній єдиний системний підхід до розрахунку та встановлення адміністративного збору, збори встановлюються нормативно-правовими актами різної юридичної сили, окремі з них не переглядались десятиріччями, а тому втратили свою актуальність, розрахунки зборів переважно не публікувались для громадського обговорення, дані для розрахунків системно не збирались.

У 2021 році Мінцифри проведено аналіз доходів і видатків 943 центрів надання адміністративних послуг за 2020 рік, за результатом якого виявлено, що 65% центрів є значно збитковими (витрати на їх функціонування перевищують доходи більше ніж на 20%) і лише 19 % центрів є рентабельними. Така статистика, зокрема, пов'язана із тим, що розміри адміністративних зборів не відповідають реальній собівартості надання адміністративних послуг.

З метою вивчення загальних принципів формування вартості адміністративних послуг у різних країнах та успішних прикладів та моделей розрахунку та встановлення розмірів адміністративних зборів було досліджено досвід 9 зарубіжних країн (США, Нова Зеландія, Фінляндія, Естонія, Німеччина, Австралія, Велика Британія, Канада, Швейцарія).

У 5 із 9 країн органи, яким делеговано визначення розміру адміністративних зборів, мають керуватись закріпленою методикою розрахунку розміру адміністративного збору (Австралія, Велика Британія, США, Канада, Нова Зеландія).

Загальні принципи визначення розміру адміністративного збору, які застосовуються у більшості країн: плата за послугу має покриває собівартість послуги, але якщо послуга є суспільно важливою, плата може бути зменшена/відсутня; послуги, які мають економічне значення для отримувача можуть оплачуватись у розмірі більше їх собівартості; рішення про розмір збору приймається із обов'язковим громадським обговоренням під час його встановлення.

Найуспішніші принципи та практики зарубіжних країн можуть бути імplementовані та застосовані в Україні.

Наразі є чинною Методика визначення собівартості платних адміністративних послуг, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 66, водночас вона не враховує усіх аспектів надання адміністративних послуг, не врегульовує питання збору даних для здійснення розрахунків, а тому потребує актуалізації.

Також, з метою забезпечення прозорості встановлення адміністративних зборів пропонується внести зміни до законодавства щодо обов'язкового оприлюднення та надання заінтересованим органам обґрунтувань платності або безоплатності адміністративних послуг та розмірів плати за надання адміністративних послуг під час погодження проектів нормативно-правових актів, якими встановлюються нові адміністративні послуги або адміністративні збори.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта передбачено внесення змін до:

1) Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950, щодо обґрунтування платності або безоплатності адміністративних послуг та розмірів плати за надання адміністративних послуг відповідно до Методики визначення платності або безоплатності адміністративних послуг та розрахунку розмірів плати за їх надання (адміністративного збору), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 66, та подання на розгляд Мінцифри відповідного обґрунтування у додатках до проектів нормативно-правових актів, якими врегульовуються адміністративні послуги або адміністративні збори;

2) постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 66 “Про затвердження Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг” щодо:

а) оновлення Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг, змінивши її назву на “Методика визначення платності або безоплатності адміністративних послуг та розрахунку розмірів плати за їх надання (адміністративного збору)” та виклавши її в новій редакції (далі – Методика);

б) застосування Міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади цієї Методики під час розроблення проектів нормативно-правових актів, якими встановлюється платність або безоплатність адміністративних послуг, встановлюються чи змінюються розміри плати за їх надання;

в) запровадження критеріїв, на підставі яких встановлюватиметься платність або безоплатність адміністративних послуг;

г) розрахунку розміру адміністративного збору на основі собівартості адміністративної послуги з урахуванням коригувальних коефіцієнтів (в залежності від типу послуги щодо дозвільних та ресурсних послуг застосовуються підвищувальні коефіцієнти від 0,15 до 0,75 собівартості відповідних послуг, а також, у разі ризиків завдання збитків чи шкоди, пов’язаних із наданням адміністративної послуги);

3) Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”, щодо обов’язкового оприлюднення обґрунтування платності або безоплатності адміністративних послуг і розмірів плати за їх надання (адміністративного збору) разом з текстами проектів нормативно-правових актів, які встановлюють платність або безоплатність адміністративних послуг та розміри плати за їх надання (адміністративного збору).

4. Правові аспекти

У зазначеній сфері правового регулювання суспільних відносин діють такі акти законодавства:

- закон України “Про адміністративні послуги”;
- постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 “Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України”;
- постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 66 “Про затвердження Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг”;
- постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребуватиме додаткових витрат з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

З метою проведення публічних консультацій, відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”, проект акта розміщено на офіційному вебсайті Мінцифри.

Проект акта стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, тому потребує погодження із уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідними органами місцевого самоврядування.

Проект акта не стосується соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження представниками всеукраїнських профспілок, їхніх об’єднань та всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців, всеукраїнських об’єднань осіб з інвалідністю, Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації. Громадська антикорупційна та громадська антидискримінаційна експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта матиме позитивний вплив на ключові інтереси отримувачів адміністративних послуг, суб'єктів надання адміністративних послуг, центрів надання адміністративних послуг.

Реалізація акта за предметом правового регулювання матиме позитивний вплив на розвиток регіонів та підвищення спроможності територіальних громад, органів місцевого самоврядування.

Реалізація акта за предметом правового регулювання не впливатиме на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище.

Реалізація акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Отримувачі адміністративних послуг	Позитивний	Отримувачі адміністративних зборів сплачуватимуть об'єктивно та прозоро встановлені адміністративні збори, при встановленні нових адміністративних зборів їх платність або безоплатність буде встановлюватись відповідно до критеріїв, обґрунтування розмірів плати за надання адміністративних послуг буде публікуватись разом із проектами нормативно-правових актів для громадського обговорення, що сприятиме підвищенню прозорості встановлення відповідних зборів.
Суб'єкти надання адміністративних послуг, центри надання адміністративних послуг	Позитивний	Суб'єкти надання адміністративних послуг та центри надання адміністративних послуг несуть витрати у зв'язку із наданням адміністративних послуг, які будуть покриватись за рахунок надходжень від адміністративного збору (стосовно платних адміністративних послуг). Це сприятиме підвищенню фінансової стійкості зазначених органів та підвищенню якості надання адміністративних послуг.
Органи місцевого самоврядування	Позитивний	Розмір адміністративного збору буде розраховуватись на підставі даних про прямі та непрямі витрати на надання адміністративної послуги (собівартості послуги) та коригувальних коефіцієнтів, що після встановлення зборів на підставі Методики визначення платності або безоплатності адміністративних послуг та розрахунку розмірів плати за їх надання (адміністративного збору), сприятиме надходженню коштів від сплати

		адміністративних зборів до місцевих бюджетів у розмірах, що покриватимуть витрати органів місцевого самоврядування на надання відповідних послуг (у випадках, коли такі збори зараховуються до місцевих бюджетів відповідно до Бюджетного кодексу України).
--	--	---

**Віце-прем'єр-міністр України - Міністр
цифрової трансформації України**

Михайло ФЕДОРОВ

_____ 2021 р.